

UNIVERSELL UTFORMING STATUSRAPPORT 28.11.2006

Innledning

Gjennom ”Regjeringens handlingsplan for økt tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne- Plan for Universell utforming på viktige samfunnsområder,” er Verdal kommune tildelt status som pilotkommune.

Verdal er den eneste pilotkommunen i Nord-Trøndelag, og er en av 16 kommuner på landsbasis.

Visjonen for satsingen fra departementene er følgende: *Pilotkommuner for Universell utforming gir lokalsamfunn med god tilgjengelighet, likeverd, deltaking og valgfrihet for alle.*

Gjennom pilotkommunestatusen er Verdal kommune med i et nasjonalt utviklingsarbeid som skal bidra til å bringe arbeidet med Universell utforming framover i Norge.

Målene i handlingsplanen er at transport, bygg, uteområder og informasjon skal bli tilgjengelig for alle. Sektoransvarsprinsippet, koordinert medvirkning på alle nivåer og løpende evaluering legges til grunn.

Sentrale virkemidler er;

- Integrering av Universell utforming i forvaltningen.
- Igangsetting av pilotprosjekter
- Tilgjengelighetstiltak
- Kompetanseoppbygging
- Informasjon og veiledning

Planen sikter mot å bedre tilgjengeligheten for alle og har særlig fokus på personer med nedsatt funksjonsevne. Dette inkluderer funksjonsnedsettelse knyttet til syn, hørsel, bevegelse, forståelse og følsomhet for miljøpåvirkning.

Handlingsplanen har Universell utforming som overordnet strategi. Universell utforming betegner en vid tilnærming for å oppnå tilgjengelighet og deltagelse for alle. Eks. omfattes også gode drifts- og vedlikeholdsrutiner da de er av stor betydning for framkommelighet både vinter og sommer.

Handlingsplanen bygger på 5 prinsipper;

- Alle viktige samfunnsområder skal omfattes.
- Sektoransvarsprinsippet skal legges til grunn
- Statens innsats skal være koordinert
- Medvirkning skal skje på alle nivåer
- Virkningene skal evalueres

For å nå målene skal forståelse av bedre tilgjengelighet og Universell utforming integreres i forvaltningen gjennom;

- Pilotprosjekt som skal gi økt kunnskap og sikre gode praktiske løsninger
- Fjerning av 100 alvorlige tilgjengelighetsproblem *
- Kompetansedigende kurs
- Informasjonstiltak og ansvarsforhold, finansiering og løsninger

*Verdal kommune har fått bevilget 220.000 til ferdigstilling ved Verdal Skystasjon.

Strategien Universell utforming er allerede inkludert i lov om universitet og høyskoler, lov om fagskoleutdanning og lov om folkehøgskoler.

Strategien vurderes i andre pågående lov- og forskriftsarbeid, som ny barnehagelov, ny lov om offentlige anskaffelser, ny plan- og bygningslov og i nye forskrifter til dagens plan- og bygningslov.

Det er blitt og det vil bli utarbeidet veiledere om Universell utforming for å fremme bedre praksis. Det gjelder eks. innenfor idrettsområdet, friluftsliv, regional planlegging, bolig- og byggsektoren.

Staten vil ha et sentralt apparat for oppfølging, koordinering og samråd om gjennomføring av handlingsplanen. Miljøverndepartementet er gitt i ansvar å koordinere satsingen som er fordelt på 15 departementer.

Deltasenteret er statens kompetansesenter for deltagelse og tilgjengelighet. Sammen med Statens råd for funksjonshemmede har de sentrale oppgaver og vil bidra med rådgiving, koordinering og gjennomføring av planen.

Rapportering

Pilotkommunene skal rapportere til Miljøverndepartementet(MD) i løpet av november hvert år. Dette som grunnlag for utbetaling av siste halvdel av tilskuddet for angjeldende år. Rapporten er også et av grunnlagene for vurdering av påfølgende års videreføring av status som pilotkommune og tilhørende bistand fra MD.

I Verdal ble utkast til rapporten lagt fram for prosjektgruppen 20. oktober, Plan- og utviklingskomiteen 16. november, og i Kommunestyret 20. november.

Politisk grunnlag og organisering av arbeidet.

Verdal ble pilotkommune på grunnlag av søknad til Miljøverndepartementet, og medfølgende prosjektplan. Søknaden med prosjektplan var politisk behandlet og enstemmig vedtatt i Plan- og utviklingskomiteen, Formannskapet og Kommunestyret. Søknaden var utarbeidet i samråd med De kommunale råd for funksjonshemmede, som er etablert i kommunen. Det kommunale rådet er inkludert i arbeidet gjennom 2 medlemmer i prosjektgruppen og samarbeid med prosjektleder i konkrete arbeidsoppgaver.

I prosjektgruppen er også representanter fra næringslivet ved at leder for Verdal næringsforum har fast plass. Videre er det gjennom prosjektgruppen etablert fast og god kontakt med Husbanken i Trondheim og Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Se vedlegg som viser organiseringen av prosjektet.

Positive faktorer for å lykkes

-Pilotkommunestatusen gir muligheter til å ha prosjektleder i deltids-stilling med spesielt fokus på Universell utforming.

-Prosjektleder har kontor plass på Rådmannskontoret, er dermed synlig og tilgjengelig, og med kort vei til både administrativ og politisk ledelse.

-Kompetanse finnes allerede i organisasjonen. Mye positivt er gjennomført. Forutsetninger til å koordinere kompetansen er nå tilstede.

-Plan- og utviklingskomiteen som styringsansvarlig er av vesenlig betydning.

-Sammensettingen av prosjektgruppen gir positiv nettverksvirkning.

-Interessen og bevisstheten om Universell utforming er i framgang i kommunen. Strategien benevnes i planverk og utbyggingssaker. Det må innarbeides rutiner for å etterse at alle detaljer blir gjennomført i praksis for funksjonelt sluttresultat.

Mål og utfordringer videre.

Mål med tiltak og vurderinger er beskrevet i Resultatmål.

Av aktivitet som er på planleggingsstadiet for neste år nevnes;

-Kontakt med Ergoterapiutdanningen på Høgskolen i Sør-Trøndelag og en event studentprosjektgave; *Kartlegging av tilgjengelighet i Verdal sentrum*. Vi får bekreftet om noen av studentene velger den problemstillingen i løpet av desember.

-Videre planlegges et ”frokostmøte” med fokus på Universell utforming og Flerleilighetsbygg. Private utbyggere er en viktig målgruppe, sammen med de som planlegger og godkjenner prosjektene.

I høgt tempo bygges leilighetsbygg med såkalt livsløpstandard. Etter innflytting oppdages mange problemer. Hvem har ansvar for å finne løsninger? Hvem skal finansiere løsningene?

-Et annet område er å få lagt ut informasjon om dette pilotkommuneprosjektet på kommunens hjemmeside. Dette både som informasjon til kommunens innbyggere, men selvsagt også til andre som besøker kommunens hjemmeside.